

Zvýšení důchodu pro bezmocnost vystřídá od ledna 2007 příspěvek na péči automaticky bez žádosti

Rada seniorů dostává v poslední době řadu dotazů od seniorů, kteří mají svůj důchod zvýšen pro bezmocnost a kteří se dozvěděli, že místo toho budou od ledna 2007 dostávat příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, zda musí o příspěvek požádat nebo zda vystřídání těchto sociálních dávek proběhne automaticky, tedy bez žádosti. Někteří z nich upozorňují také na skutečnost, že v dopise ČSSZ, kterým jim oznamuje zastavení výplaty zvýšení důchodu pro bezmocnost, je sice uvedeno, že o příspěvku na péči bude od 1.1.2007 bez podání žádosti rozhodovat obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa jejich trvalého bydliště, ale že se na internetu přitom setkali s odlišným výkladem v tom smyslu, že o vyplácení příspěvku musí obecní úřad i oni požádat. Jak to tedy je?

Podle § 120 odst.4 zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách - **tedy přímo ze zákona a bez žádosti - náleží osobám, kterým náleželo ke dni účinnosti zákona o sociálních službách (k 1.1.2007) zvýšení důchodu pro bezmocnost, příspěvek na péči podle stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby.**

Tyto osoby se považují ze zákona za osoby závislé

- a) **ve stupni I** (lehká závislost), **jsou-li částečně bezmocné**
(příspěvek ve výši 2000 Kč),
- b) **ve stupni II** (středně těžká závislost), **jde-li o osoby převážně bezmocné**
(příspěvek ve výši 4000 Kč),
- c) **ve stupni III** (těžká závislost), **jde-li o osoby úplně bezmocné**
(příspěvek ve výši 8000 Kč).

Stejně informuje tyto poživatele důchodů **ČSSZ v Praze** ve svém oznámení o zastavení výplaty zvýšení důchodu pro bezmocnost z listopadu 2006, když upozorňuje, že: „Osoby, kterým ke dni nabytí účinnosti zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách, náleželo podle ustanovení § 70 zákona č.100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zvýšení důchodu pro bezmocnost, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1.ledna 2007, považují za osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby“. S tím,

že tyto osoby mají od 1.ledna 2007 nárok na příspěvek na péči podle stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby, o kterém bude od 1.ledna 2007 **bez podání žádosti** rozhodovat obecní úřad s rozšířenou působností příslušný podle místa trvalého bydliště“.

Pokud jde o jiný výklad, který se objevil na internetu, v tom smyslu, že je potřeba, aby i poživatelé důchodů zvýšených pro bezmocnost o příspěvek na péči požádali, **Rada seniorů ČR konzultovala tento problém s odborem sociálních služeb MPSV** a bylo jí **potvrzeno, že těmto osobám náleží od ledna 2007 příspěvek na péči bez žádosti.**

Je sice pravda, že zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách, v přechodném ustanovení § 120 odst.4 sice stanoví, že nárok na příspěvek na péči náleží v uvedených stupních závislosti a v uvedených výších, „pokud není na základě kontroly posouzení zdravotního stavu stanoven jiný stupeň závislosti a vydáno rozhodnutí o výši příspěvku podle takto stanoveného stupně závislosti“, ale to by nemělo znamenat, že tyto osoby dostanou příspěvek na péči jen tehdy, když úřad práce posoudí stupeň jejich závislosti a obecní úřad obce s rozšířenou působností o nároku na příspěvek rozhodne. **Tyto osoby by měly podle názoru Rady seniorů ČR obdržet od obecního úřadu oznámení (nikoliv rozhodnutí) o tom, že jim bude namísto dřívějšího zvýšení důchodu pro bezmocnost vypláceného ČSSZ v Praze vyplácet příspěvek na péči.**

Pokud by však šlo o případy, kdy poživatel důchodu nebude souhlasit s určeným stupněm závislosti a požádal by po 1.1.2007 uvedený obecní úřad o příspěvek na péči v jiném vyšším stupni závislosti, pak by obecní úřad musel ve věci rozhodnout. To se týká i nových žádostí. Například, když o příspěvek na péči bude žádat občan, který neměl zvýšen důchod pro bezmocnost, protože nikdy nebyl uznán osobou částečně, převážně nebo úplně bezmocnou, ale nyní má za to, že je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby. **A samozřejmě ke kontrolám stupně závislosti budou i v budoucnu zváni také ti senioři, kterým nyní náleží příspěvek na péči automaticky ze zákona bez žádosti proto, že pobírali důchod zvýšený pro bezmocnost.** O případném odvolání se proti rozhodnutí obecního úřadu by rozhodoval krajský úřad.

K dotazům, zda se **proti rozhodnutí ČSSZ o odejmutí zvýšení důchodu pro bezmocnost mají senioři odvolat**, upozorňuji, že **ČSSZ nevydala rozhodnutí o odejmutí zvýšení důchodu pro bezmocnost, ale zaslala jim oznámení, ve kterém je seznamuje s**

tím, že podle zákona č.109/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách, jim **nenáleží od splatnosti důchodu v lednu 2007 zvýšení důchodu pro bezmocnost**. Není tedy proti čemu se odvolávat. V této souvislosti je vhodné upozornit, že příspěvek na péči podle zákona č.108/2006 Sb. je výrazně vyšší, než dosavadní zvýšení důchodu pro bezmocnost podle § 70 zákona č.100/1988 Sb. **Zvýšení důchodu pro bezmocnost** náleží ve výši **480 Kč** při částečné bezmocnosti, **960 Kč** při převážné bezmocnosti a **1800 Kč** měsíčně při úplné bezmocnosti, zatímco **příspěvek na péči** náleží podle § 11 zákona o sociálních službách podle stupně závislosti ve výši **2000 Kč, 4000 Kč, 8000 Kč a 11000 Kč, pokud jde o osoby starší 18 let** (k nim patří ti, kteří pobírají důchod zvýšený pro bezmocnost) **a ve výši 3000 Kč, 5000 Kč, 9000 Kč a 11000 Kč, pokud by šlo o osoby do 18 let věku**. Částky zvýšení důchodu pro bezmocnost se sice zvyšovaly v závislosti na zvýšení životního minima, od něhož výše zvýšení důchodu pro bezmocnost byla odvozena, ale také příspěvek na péči se má valorizovat.

JUDr. Zdeněk Hájek,

Rada seniorů ČR